

แนวทางลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๔

โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน ได้สรุปอุบัติเหตุและการเสียชีวิตในช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๓ ดังนี้ เกิดอุบัติเหตุ ๓,๔๒๑ ครั้ง ผู้เสียชีวิต ๓๗๓ ราย บาดเจ็บ ๓,๔๙๙ ราย สาเหตุสูงสุดจากดื่มแล้วขับ ร้อยละ ๓๒.๖๘ ช่วงเวลาที่เกิดเหตุมากที่สุดคือ เวลา ๑๖.๐๐-๒๐.๐๐ น. บนถนน อบต. หมู่บ้าน เทศบาล ทางหลวงชนบท ร้อยละ ๖๐.๑๖ ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดคือรถจักรยานยนต์ ร้อยละ ๗๙.๔๙ ดังนั้น เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรด คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้พิจารณาแนวทางสนับสนุนการลดอุบัติเหตุตามแนวคิด “ชีวิตวิถีใหม่ ขับขี่ปลอดภัย ขับขี่ไม่ดื่ม ดื่มไม่ขับ ไร้อุบัติเหตุ” ยึดแนวทางและหลักการของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน โดยให้คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของจังหวัด รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ผ่านมาตรการ “ขับไม่ดื่ม ดื่มไม่ขับ” โดย อสม. ร่วมตั้งด่านชุมชน และทดสอบผู้ขับขี่ที่สงสัยว่าดื่มแล้วขับที่อยู่ในชุมชน โดยใช้การสังเกตและประเมินอาการมีเมาสุราเบื้องต้น ตามมาตรการการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัดตามหลัก New Normal

วิธีสังเกตผู้มีอาการมีเมาสุรา มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายและแสดงอารมณ์ออกอย่างไม่เหมาะสม ผู้ที่มีอาการมีเมาสุรามักจะมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างรวดเร็ว เช่น ร้องไห้สลับกับหัวเราะอย่างไม่มีเหตุผล หรือก้าวร้าวสลับไปมา เป็นต้น
๒. พูดจาและแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ผู้ที่มีอาการมีเมาสุรามักมีการตัดสินใจและความยับยั้งชั่งใจบกพร่อง จึงมักจะแสดงกิริยาวาจาที่ไม่เหมาะสม เช่น พูดโพล่งเสียงดัง พูดมากแต่ขาดสาระ พูดจาเกี่ยวพาราสีลวนลามผู้อื่น พูดจาก้าวร้าวหาเรื่องคนอื่น หรือพูดตลกกลามกที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ
๓. มีอาการทางจิตประสาท ได้แก่ พูดไม่ชัดเจน พูดอ้อแอ้ รวบคำเข้าด้วยกันจนอาจจะฟังไม่รู้เรื่อง เดินเซ ตากระตุก สมาธิและความจำบกพร่อง จนกระทั่งหมดสติ
๔. ระดับการรู้สึกตัวเสียไป ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปปริมาณมาก โดยเฉพาะถ้าดื่มอย่างรวดเร็ว อาจจะมีอาการซึมมากหรือหมดสติ และเกิดการหายใจจนถึงตายได้

การประเมินภาวะมีเมาสุรา

• สังเกตจากการแสดงออกทางร่างกาย อารมณ์และพฤติกรรม เช่น

๑. ตาเยิ้มและแดง หรือหนังตาหย่อน ลืมตาไม่ขึ้น
๒. สังเกตกลิ่นกาย คนที่เมาสุรามักจะมีกลิ่นแอลกอฮอล์ซึมออกมาจากตัว
๓. การควบคุมการเคลื่อนไหว คนที่มีอาการเมาสุรามักจะเดินเป็นเส้นตรงไม่ได้ เดินโซเซ มีอสุ้น จึงอาจจะจุดบุหรี่สูบไม่ได้ หรือทำน้ำหก เป็นต้น

• การประเมินเบื้องต้นจากอาการทางร่างกาย

วิธีที่หนึ่ง "แตะจมูกตัวเอง": ให้บุคคลที่สงสัยว่ามีภาวะเมาสุราหลับตา ยึดแขนไปข้างหน้าแล้วขี้นิ้วออกไปจากนั้นให้งอศอกและเอานิ้วมาแตะที่ปลายจมูกโดยไม่ลืมตา หากแตะที่ปลายจมูกไม่ได้ แสดงว่าบุคคลนั้นน่าจะอยู่ในภาวะมีเมาสุราแล้ว

วิธีที่สอง "เดินแล้วหัน": ให้บุคคลนั้นยืนตัวตรง จากนั้นเดินสลับเท้าโดยให้ส้นชิดปลายเท้าเป็นเส้นตรงไปข้างหน้า ๙ ก้าว แล้วหันตัวด้วยเท้า ๑ ข้าง จากนั้นเดินสลับเท้าแบบส้นชิดปลายอีก ๙ ก้าว หากไม่สามารถเดินให้ส้นเท้าชิดปลายเท้าไม่ได้ ต้องใช้แขนช่วยพยุง หรือล้มเซ แสดงว่าบุคคลนั้นน่าจะอยู่ในภาวะมีเมาสุราแล้ว

วิธีที่สาม "ยืนขาเดียว": ให้บุคคลนั้นยืนตัวตรง ยกขาข้างหนึ่งขึ้นจากพื้น ๑๕ ซม. เริ่มนับ "๑๐๐๐, ๑๐๐๑, ๑๐๐๒... จนกว่าจะครบ ๓๐ วินาที หากตัวเซ วางเท้าลง เขย่ง หรือใช้แขนทรงตัว แสดงว่าบุคคลนั้นน่าจะอยู่ในภาวะมีเมาสุราแล้ว

ผลที่ได้คาดว่าจะได้รับ

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สามารถคัดกรองผู้มีอาการมีเมาสุราให้ขับขี้นยานพาหนะเพื่อป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๔ และรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

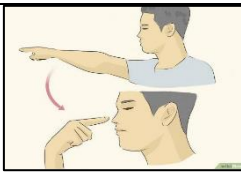
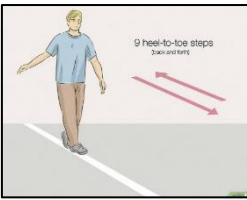
แบบการคัดกรองคนเมาสุรา ณ ชุมชน โดย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

( ) ผู้ขับขี่ ( ) ผู้โดยสาร/ผู้ร่วมเดินทาง เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง อายุ .....ปี

หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่ประเมิน.....ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง การสังเกต และทดสอบผู้ขับขี่ที่สงสัยว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับที่อยู่ในชุมชน โดยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง สุรา เบียร์ เหล้า สาโท กะแช่ ไวน์ เป็นต้น

วิธีการสังเกตและประเมินเบื้องต้น	ลักษณะ		
ข้อ 1. สังเกตจากการแสดงออกทางร่างกาย อารมณ์และพฤติกรรม เช่น ตาเอ๋ม และแดง มีกลิ่นเหล้า เดินเซ เป็นต้น	☐ ไม่มีอาการดังกล่าว (ยุติการประเมิน)	มีอาการ ดังนี้ ☐ ตาเอ๋มและแดง ☐ มีกลิ่นเหล้า ☐ เดินเซ	
ข้อ 2 ประเมินเบื้องต้นจากอาการทางร่างกาย มี 3 วิธี (เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง)	☐ ปฏิเสธการประเมิน ส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการต่อไป	กรณีไม่ผ่านการประเมิน เบื้องต้น ให้พาตัวไปยังจุดพัก หรือแจ้งให้ญาติมารับ	
วิธีที่ 1 "แตะจมูกตัวเอง": ให้บุคคลที่สงสัยว่ามีภาวะเมาสุราหลับตา ยึดแขนไปข้างหน้าแล้วชี้นิ้วออกไป จากนั้นให้ออกดอกและเอานิ้วมาแตะที่ปลายจมูกโดยไม่ลืมตา หากแตะที่ปลายจมูกไม่ได้ แสดงว่าบุคคลนั้นน่าจะอยู่ในภาวะมีนเมาสุราแล้ว	ผ่าน ☐ ครั้งที่ 1 ☐ ครั้งที่ 2	ไม่ผ่าน ☐ ครั้งที่ 1 ☐ ครั้งที่ 2	
วิธีที่ 2 "เดินแล้วหัน": ให้บุคคลนั้นยืนตัวตรง จากนั้นเดินสลับเท้าโดยให้สันชิดปลายเท้าเป็นเส้นตรงไปข้างหน้า 9 ก้าว แล้วหันตัวด้วยเท้า 1 ข้าง จากนั้นเดินสลับเท้าแบบสันชิดปลายอีก 9 ก้าว หากไม่สามารถเดินให้สันเท้าชิดปลายเท้าไม่ได้ ต้องใช้แขนช่วยพยุง หรือล้มเซ แสดงว่าบุคคลนั้นน่าจะอยู่ในภาวะมีนเมาสุราแล้ว	ผ่าน ☐ ครั้งที่ 1 ☐ ครั้งที่ 2	ไม่ผ่าน ☐ ครั้งที่ 1 ☐ ครั้งที่ 2	
วิธีที่ 3 "ยืนขาเดียว": ให้บุคคลนั้นยืนตัวตรง ยกขาข้างหนึ่งขึ้นจากพื้น 15 ซม. เริ่มนับ "1000, 1001, 1002... จนกว่าจะครบ 30 วินาที หากตัวเซ วางเท้าลง เข่ง หรือใช้แขนทรงตัว แสดงว่าบุคคลนั้นน่าจะอยู่ในภาวะมีนเมาสุราแล้ว	ผ่าน ☐ ครั้งที่ 1 ☐ ครั้งที่ 2	ไม่ผ่าน ☐ ครั้งที่ 1 ☐ ครั้งที่ 2	